
MAGYAR MUSA.

Költ Bétsben 7. Májusban. 1788.

Füred 27-a April. 1788. Horváth.

Egy pár régi Levelet közlök a' Magyar Kurirral, a' múlt esztendő száz-beli Török háboruban költöket; meg-rattván a' be-tüket-is a' szerent, a' mint a' nálom lévő irásban találtam; no-ha az, az akkori irás módja szerent-is nem éppen tökéletes, valamint a' mostani irások, a' mostani szerent.

A' Török Nagy Vezér Levele Gróf Forgács Adámhoz.

En ki Inek kegyelmébül, és a' mj Profetánk chuda tétele által, ki mind az kétt világnak napia, kinél vagjon üdvösegh, és ditzöfsegh, vagiok első Tanácha és Generalisa az hatalmas Giözhetetlen Ditzüfseges Török Tsászárnak, ki ez földnek szinyn minden Kirátioknak Kirallia. Ad Te Adame Forgach, qvi es inter Nobiles Supraemus Hungariae Nobiles, ac Praesidia Uyvariensis Generalis, Adgiuk értésre, hogy az én kegyelmes Uramnak paranzolatiábül, számtalan hadaival itm akarattibül juttunk

Y

Uy.

Uyvárnak megh vételére, ha azért az Várat föl ad-
giátok, kiczintül fogva nagigh minden hozzátok tar-
tozó jóvaitokkall egiüt Az mi kegyelmes Urunk és
hatalmas Prófetánk paranczolattiábúl békecségesen
boczáttásfok léizen külső belső jóval, külömben ha
megh nem adgiátok, fegiverrel vérrel veszfzük megh
és fenkinek közülótok, se naginak se kichinnek kglm
nem adatik akar michoda rendbelj ember legien, és
a' diczöcséges mindenható Istennek, kinek másfa
minchen akarattiábúl és kegbül, minijotokat fegiver-
re hániúk, mivel törveniunk-is azt tartia, ha megh
tuggiak az Magyarok, és ha tudnák, mely jót akar
az hatalmas Giözhetetlen Török Császár ennek az
Várnak megh vételével, maradékokat-is Istennek ad-
nák érette. Békecség legien az engedellmefseknek.
Költ Uyvár alat Táborban.

*Gróf Forgács Adám válaszsza a' Török Nagy
Vezérhez. (ez már jobb Magyar mint a' Török.)*

Mi Ghymessi Gróf Forgách Adám Az Giöz-
hetetlen hatalmas Romaij Császár Titok tanatza,
Komornikia, Magyar Ország részinek, és Erfek Uy-
várnak Fő. Generálifsa és Marfalkia, Nográd és Bor-
fod Vármegienek Fő Ispánia, szabad Városok Fő
Birája. Ayánliuk Nagokk. mint Vitéz Ur Baráttunkk.
minden hozánk illendő dolgokban böczüllettel vet-
tük és szokás szerint alattunk lévő fő tiszvifelönkk
megh olvastuk és vélek közlöttük, és noha lehetet-
lennek tartiuk, hogy a' hatalmas Török Császár ő
Fölséghe Nagnak olliant paranczolt volna a' mely
az Szent igazságall ellekezik, és ennj fok megh
számlálhatatlan minket tápláló szegenjségnek illien
gomláft szerez, az kinek ártatlan vére az Egyben
kiált

kiált és hat, Mindazáltal Nagod tudja mit ezeleg-
szik és mire veti magha és alatta valói szerenczéit.
Uyvárárt nem mi tülünk köl kérnj Nagyságodnak,
mert Uyvárnak vagion Ura, és mi csak szolgák va-
gionk. Az Nagod nagy ereijt ne agia Isten hogy
femminek tartzuk; mind az által higie el Nagyságod,
hogy bizonj nem félünk tüle, és tarcza megh ezen
levelemet Nagyságod. Jusson észébe Nagodnak,
hogy az Nagos méltóságos szemeliének senkj na-
giob ellenséghe nem vólt nincz is, mint a' ki
Nagodat Uyvár alá hozta, és az io békéségett ki-
rül én is tudnék valamit követnj Nagodnak nem en-
gette. Ennél több választot Nagodnak nem adha-
tok most. Nagod ha reank jün itt-is emberekre ta-
llál. Datum in Uyvár die 18-a Augusti Anno 1663.

Jelentések.

A' Magyar Konkordántziának avagy Ő és Uff
Testamentomra mutató Táblának első darabja, mely-
is 40 árkosból fog állani, a' leg-közelebb esendő
Médárdy napi Pesti Vásárra minden bizonnyal el-
készülvén, a' magokat előre jelentett Uraknak, kik-
is nyoltz-száz egy néhányan találkoztak, ki-
osztogattatik olly Conditzioval, hogy akkor ezen első
darabnak a' Tudósításban ki-hirdettetett árra az egy
Rh. forint le-tételsék: Kérettetnek azért ezen érde-
mes Urak, tégyenek ollyan rendelést, hogy a' Ki-
adó, ki-is a' Pesti Vásárra le-menvén fog szálva
lenni a' Bárány nevü Vendég-fogadóban, kinek ki-
nek az exemplárokat kezéhez szolgáltatathassa, és az
árrát-is kezéhez vehesse, mivel a' létszen a' második
Y 2 darab.

darabnak minél hamarább lehető ki-adására való Segedelem. A' kik magokat előre nem jelentették vólt, és még-is most a' munkát meg-szerezni kívánnyák, szoknak ez az első darab fog adatni 1 Rh. forinton és 30 krajtzáron: a' melly úgy-is igen óltsó léfzen, mivel a' Könyv olly hofzszu és széles Columnákkal nyomtattatott, a' mi némüben még 8-ad Rész Magyar Könyv foha nem nyomtattatott, akarván ezzel a' Ki-adó az árkos számot és így a' költséget-is kevesíteni. Reméni is, hogy mind a' maga igéretinek mind az E. Közönség Várásának tökéletesen eleget tett, söt a' felett is tselekedett. A' második darabnak ki-adásában-is, mellyhez egyéb szükséges dolgokkal egyetemben egy *Onomasticum*-is ragasztatik, ugyan ezent fogja tselekedni. A' Magyar Athéné-felől tudakozódó E. Uraknak minden-felé válaszolni nem érkezvén azt jelenti, hogy az mingyárt Sajtó alá megyen, mihelyt a' Concor-dántziának vége léfzen. Lehet azért az abba való Tudósításokat még a' jövő Octoberig bé-küldeni.

Sz. N. I. Györi R. Pr. mk.

*A' Magyar Nyelv Ditséretire, M. Vásárhelyen
1783-ban.*

Vólt a' Magyaroknak egy pár Poétája,
Edgyik Déákul irt másíknak Musája,
Magyarúl énekel, ennek a' példája
Homerus, amannak Máro trombitája,

Janus Pannónius bír Máró lelkével,
 Gyöngyösi Homerus bőv 's szép beszédével,
 Ide nem ér sem Franz sem Német eszével,
 Akár mint kérkedjék mind kettő nyelvével.
 Ha Gyöngyösi Versét más Nemzet értené,
 Itéletét jobban Magyarról ejtené,
 Ha e' nagy szépséget köntös nem rejtené,
 Minden Nép az Egig ötet répítené.
 De mint Magyar Nevét nagy sötét boríttya,
 Miként az arannyat ha láda szoríttya,
 Nem tanulja Nyelvét fenki 's nem taníttya,
 Illy virtusát más Nép még nem-is gyaníttya.
 A' Musák Magyarul hogy ha szollanának,
 Más nyelvet magoknak nem választanának,
 Gyöngyösi Szóvával inkább kívánnának,
 Szollani mint nyelvén akárki szájának.
 Köz példa beszédben a' mi hirdettek,
 Nem lesz a' Poéta hanem születtek,
 Arról fenki tovább nem kételkedhetik,
 A ki Gyöngyösivel meg-esmérkedhetik.
 Magyar verset hányon irtak eddig elé,
 Ha számlálnok, elménk el-fáradna belé,
 De bár gondolatunk járjon minden-felé,
 A' Poéta nevét csak ez érdemelé.
 A' természet szülte csak ezt Poétának,
 Valakik mind eddig Magyarul irának,
 Parnassus hegyére fókán indulának,
 Rajta kívül mások oda nem jutának.
 Gyöngyösit olvasván a' ki nem tsudálja,
 'S nagy gyönyörüségét benne nem találja,
 Mi légyen szép tudni híjában próbálja,
 Nints izelitése inye szeme szája.

Az

Az ékefen follás nem tudja mit tégyen,
 Arra kívántato mi és mennyi légyen,
 Kezében akár mely jól irt könyvet végyen,
 Akár mely születlen mind edgyüvé mégyen.
 Ha ékefen szólló; a' ki világoson
 Ir és beszéll mindent kedvesen fontoson,
 E' Nevet Gyöngyösi birja bizonyoson
 Minden Magyar nyelvű Falun és Városon;
 Mert mi világosabb ennek beszédénél,
 Mi kedvesebb szépen folyó verseinél,
 Mi lehet fontosabb szóvai rendinél,
 Illyen virtus másnál vólt valaha kinél?
 Világosabb ennél a' Napfény sem lehet,
 Valamit ő iró pennájára vehet,
 Annak értelmére kiki könnyen mehet,
 Semmi homály abban akadályt nem tehet.
 Mint a' Kristály színü tiszta viz mentében,
 Látni minden követ lehet fenekében,
 Minthogy semmi zavar nints annak vizében,
 Sem felső, sem közép, sem alsó, részében.
 Illy tiszta világos Gyöngyösi munkája,
 Nints ott semmi sötét felhőnek munkája,
 A' mely a' mint jegyzi tudofok pennája.
 Az ékefen szóllás első régulája.
 Kedveségét pedig a' mi már illeti,
 Az emberi elmét mint gyönyörködteti,
 Semmi nyelv eléggé ki nem beszélheti,
 Melly nagy légyen ebben az ő ditséreti.
 Annyi mestersége nints a' kép irónak,
 Hogy szebb színnel festsen a' szemmel látónak,
 Mint ez gyöngyével a' szép Magyar szónak,
 Elméjében mindent rak az olvasónak.

Mint-

Mint ha ember szemmel nézné a' dolgokat,
Jót, rosszt, szépet, rutat, kitsint és nagyokat,
A' természet adta miként formájokat
Eppen úgy rajzolja mindnyájan azokat.
Ha virágos kertben olvasóját viszi;
Jól érzi virágok szagát az úgy hiszi,
Ha szinét azoknak pennájára véski,
Beszédét hozzájuk egyenlővé teszi.
Nem fér több kedvesség Ulysses úttyához;
Mellyen őt Homerus vezeti Házához,
Mint mikor ez Magos Murány kö-falához,
Veselényit viszi Szétsi Máriához.
Kemény Jánost edgyüt Lonai Annával;
Rabságát amannak szabadulásával,
Egyetemben hartzon esett halálával,
Oly szépen le-írni ki tudná pennával.
Hát még Cupidónak tsalárd élnökságát;
A' rossz házasságnak boldogtalanságát,
Hánd-fel a' könyveknek akármelly fokságát,
Nem találod ehez hasonlatosságát.
Náso koporfoját ma ha el-hagyhatná;
Ez a' Magyar nyelvet jól meg-tanulhatná,
'S Tézéus dolgait ebben olvashatná,
Gyöngyösi meg-győzött engem azt mondhatná.
Mit mondjak hofszafon irt Charicliáról;
Rósa koszorúról keserves Nimfáról,
Dedaluftól tsinált Cuma templomáról,
Mert hogy ez-is övé láttzik szép vóltáról.
Nints elmén szépségét a' mely fel-érhesse;
Pennám kedvességét hogy jól le-festhesse,
Nints szó mellyel nyelvem jól ki-beszélhesse,
Gyöngyösi szivemet miat gyönyörködtesse.

Két könyvet találtam olyat életemben ;
 Mellyet valahányszor vészek a' kezemben,
 'S olvasván belöle le-tészek ellenben,
 Nem kis tsudálkozást érzek az eszemben.

Ovidius nevét az edgyik viseli ;
 Ki vérsét Romai nyelven énekeli,
 'A' másik Gyöngyöfi Magyar Nemzetbéli,
 E' kettő tsudámot inditya 's neveli.

Szerzi pedig ezen tsudát a' kedveség ;
 Az a' minden méznél kívántabb édeség,
 Melyet a' szállásban hogy légyen ékecség,
 Mint második virtust kíván a' böltsecség.

Írást továbbá ha ki Gyöngyösinek
 Nézi, fontoságán bámul beszédének,
 Leg-kifsebb pontjából minden betüinek,
 Sok függ nints ok nélkül ott helye semminek.

Eröltetés nélkül való gondolatja
 Mint ama szép viznek kies folyamatja,
 Futását a' melynek gát nem tartoztatja,
 Önként foj a' merre természet mutatja.

Kerestet tzifrázás nints semmi szovában ;
 Vagy kendőzés mint a' kurvák ortzájában,
 Mint szemérmes szüznek szép ábrázatjában,
 Született díszecség fénylik munkájában.

Nagy dolgot illendő méltoságos szokkal ;
 Kitsint a' kitsinhez ir - le hasonlokkal,
 A' mi középszerü azt ahoz valókkal,
 Edgyezvén írása pontban a' dolgokkal.

Írásra magának tsak olly dolgot véssen ;
 Mellyet mindeneftől fogva tud egészcsen,
 Melyből következik önként és a' léssen,
 Hogy bársony foltokat tzondrára nem téssen.

(A' többi mászsor következik.)